

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Περιεχόμενα

Το τέλος της ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ
Σημειώματα (Κρίσεις και Απόψεις)

Κάθε χώρα είναι μία μεγάλη τεχνικοοικονομική
έπιχειρήσις. Τοῦ κ. ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑ

Ἡ στέγασις τῶν πολεμοπαθῶν ἀντιμετωπίζεται
ἤδη ἐν Ἀγγλίᾳ μετὰ τὸ σύστημα τῆς προκατα-
σκευῆς ἐξαρτημάτων εἰς ἐργοστάσια. Αἱ
ἄμεσοι ἀνάγκαι καλύπτονται με-
νέας μεθόδους οἰκοδομικῆς.

Ἡ ὀργάνωσις τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν.
Τοῦ κ. ΚΩΣΤΑ Ε. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁργάνωσις, Ἐλεγχος καὶ Ἐποπτεία
τῶν Τραπεζῶν. Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΝΑ

Ἡ Βιομηχανία μετὰ τὸν πόλεμον.—Ποίας κα-
τευθύνσεις πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ.—Μερικά
χρήσιμα διδάγματα, ἀπὸ τὴν πείραν τοῦ πα-
ρελθόντος. (Σειρὰ ἄρθρων Ἀγγλῶν εἰδικῶν).

Ὁ Ἐλεγχος κατὰ τὴν μεσοπόλεμον
περίοδον. Τοῦ κ. CHARLES MADGE.

Τὸ φωτογραφικὸν μας Ρεπορτάζ: Ἡ
γιγαντιαία πολεμικὴ προσπάθεια τῆς Ἀμερικῆς.
Ὑπὸ ποίας συνθήκας δύναται νὰ ἐξασφαλι-
σθῇ ἡ παραγωγή εὐθηνῶν, μεγάλων καὶ ἰσχυ-
ρῶν αὐτοκινήτων διὰ τὴν διεθνή ἀγοράν.

Ἡ Ξενοδοχειακὴ βιομηχανία τοῦ κ. Γ. ΜΟΡΑΚΗ.

Ἡ φορολογία τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

(Τὰ γενικά πορίσματα τῆς Ἐπιτροπῆς
Μελετῶν τοῦ Συνδέσμου Βιομηχάνων).

Ἡ Ἑλλην. Ταπητουργία. Τοῦ κ. Α. ΠΕΤΡΙΔΟΥ.

Ἡ ὀργάνωσις τῆς Σιδηροβιομηχανίας
Πειραιῶς. Τοῦ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΔΡΙΤΣΑ.

Ὁικονομικὴ Νομοθεσία. — Ἐπιστημονικὴ
Κριτικὴ.—Εἰδήσεις.—Πληροφορίαι.

Ἀθῆναι, Μάϊος 1945

Γραφεία: ὁδὸς Πανεπιστημίου 16

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 35-221

Διευθυντής: Σπ. Α. Βοβολίνης

Τὸ κράτος καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία

ΚΑΘΕ ΧΩΡΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΧΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ

Τοῦ κ. ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑ, Δρος Χημικοῦ

Ὁ πραγματικὸς πλοῦτος μιᾶς χώρας ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν καλλιεργήσιμον γῆν, ἀπὸ τὰ δάση, τὴν ἀλιείαν, τὴν κτηνοτροφίαν, ἀπὸ τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον, τὸν ὑδατικὸν πλοῦτον, ἀπὸ τὰς πηγὰς ἐνεργείας καὶ ἀπὸ τὴν διανοητικὴν καὶ σωματικὴν ἐργασίαν τῶν κατοίκων τῆς. Ἡ ἐργασία αὕτη ἀξιοποιεῖ ἐκεῖνα ποῦ παρέχει ἢ ποῦ δύναται νὰ παρασχῆ ἢ φύσει. Τὰ διὰ τῆς συμβολῆς τῆς ἐργασίας παραγόμενα προϊόντα δίδουν εἰς τὸν πληθυσμὸν τὴν δυνατότητα νὰ διατραφῆ καὶ νὰ ἰκανοποιηθῆ τὰς ἀνάγκας του, καὶ δίδουν εἰς τὸ κράτος τὴν δυνατότητα νὰ εἰσπράξῃ τοὺς φόρους διὰ νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς διοικήσεως, τῆς ἀμύνης τῆς χώρας καὶ τῆς προόδου αὐτῆς. Ἐὰν ἡ χώρα δὲν παραγῆ ἀρκετὰ προϊόντα τότε καὶ ὁ πληθυσμὸς ὑποφέρει καὶ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους δὲν πηγαίνουν καλὰ. Ἐπομένως ἡ οἰκονομία μιᾶς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν παραγωγὴν προϊόντων καὶ ἡ χώρα ὡς σύνολον ἀποτελεῖ μίαν μεγάλην τεχνικοοικονομικὴν ἐπιχειρήσιν.

Ἡ διαφορὰ μεταξὺ μιᾶς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ μιᾶς χώρας εἶναι κυρίως ἡ ἔκτασις τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἡ πρώτη ἔχει περιορισμένον κύκλον ἐργασίας ἐνῶ ἡ δευτέρα ἔχει ἀπέραντον κύκλον καὶ συγχρόνως πολὺν περισσοτέρας ὑποχρεώσεις ἀπέναντι τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἡ δημιουργία πλοῦτου δι' ἓνα στενὸν κύκλον ἀτόμων καὶ ὁ σκοπὸς μιᾶς χώρας πρέπει νὰ εἶναι ἡ δημιουργία πλοῦτου διὰ νὰ εὐμερέσῃ ὁ λαὸς τῆς. Μία ἐπιχειρήσιν ἔχει περιορισμένον προσωπικὸν ἐνῶ μία χώρα ἔχει ὡς προσωπικὸν ὅλον τὸν πληθυσμὸν τῆς. Τὸ διοικητικὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως ἀποτελεῖται εἰς τὴν χώραν ἀπὸ τὴν κυβερνήσιν καὶ ἀπὸ τοὺς κρατικούς ὑπαλλήλους, ὑπάρχουν δὲ καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ὅλαι αἱ ἀντίστοιχοι ὑπηρεσίαι, τηρουμένων πάντοτε τῶν ἀναλογιών.

Κατὰ ταῦτα διὰ νὰ καθορίσωμεν τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς οποίας εἶναι δυνατόν νὰ προκόψῃ μία χώρα δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ τὴν ἐξετάσωμεν ὡς μίαν μεγάλην ἐπιχειρήσιν. Διὰ νὰ προκόψῃ μία τεχνικοοικονομικὴ ἐπιχειρήσιν πρέπει νὰ ἐπιτύχῃ, ὑπὸ τὰς γενικῶς ἰσχυρούσας συνθήκας, τὴν καλύτεραν ἀξιοποίησιν τῶν ἐκμεταλλευομένων ὑπ' αὐτῆς πόρων καὶ πρώτων ὑλών, τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων κατεργασιῶν μὲ τὰς ὀλιγατέρας δυνατότας δαπάνας, τὴν ἀπόκτησιν τῶν κατὰ τὸ δυνατόν περισσοτέρων καὶ καλύτερων προϊόντων καὶ τὴν κατανάλωσιν τούτων εἰς τὰς καλύτερας δυνατότας τιμὰς. Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς ἀπορρέουν ἀμέσως αἱ ἀρχαὶ κατὰ τὰς οποίας πρέπει νὰ ὀργανωθῆ μία χώρα.

Διὰ νὰ ἐκμεταλλευθῆ τοὺς πόρους καὶ τὰς πρώτας ὑλάς τῆς πρέπει νὰ γνωρίζῃ ταύτας κατὰ βάθος ὅπως τὰς γνωρίζῃ μία καλῶς ὀργανωμένη ἰδιωτικὴ ἐπιχειρήσιν. Ἡ γνώσις αὐτῶν βασίζεται εἰς τὴν ἐπι-

στημονικὴν ἔρευναν τῶν ἐδαφῶν, τῶν κλιματικῶν συνθηκῶν, τῶν καλλιεργητικῶν δυνατοτήτων, τῶν ἤδη παραγομένων προϊόντων, τοῦ ὑδατικοῦ πλοῦτου, τοῦ ὀρυκτοῦ πλοῦτου, τῶν θαλασσῶν, τῶν πηγῶν ἐνεργείας κλπ. Ἐὰν μία βιομηχανία δὲν γνωρίζῃ τί περιέχουν αἱ πρώται ὑλάι τῆς, δὲν ἔμπορεῖ νὰ γνωρίζῃ καὶ τὴ δύναται νὰ παραχθῆ ἀπὸ αὐτάς. Τὴν βάσιν ἐπομένως τῆς καλῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀποτελεῖ ἡ ὅσον τὸ δυνατόν πληρεστερά γνωσις τῆς χώρας, ἐπιτυγχανομένη διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς ἐρεῦνης.

Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν καλύτεραν ἀξιοποίησιν τῶν ἀνωτέρω πρέπει νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς καλύτερας πρὸς τοῦτο μεθόδους. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἐπίσης θέμα ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς ἐρεῦνης. Αἱ μεγάλαι ἐπιχειρήσεις διαθέτουν ὑπηρεσίας ὀλοκλήρους μὲ ἀφθονα τὰ μέσα καὶ μὲ πλουσιώτατα ἐργαστήρια διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Τὰ προοδευμένα κράτη ἠκολούθησαν ἤδη τὸ παράδειγμα αὐτὸ διὰ νὰ ὑποβοηθήσουν, νὰ ἐξυπηρετήσουν καὶ νὰ καθοδηγήσουν τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, ἐνδεχομένως δὲ καὶ νὰ τὴν ἐλέγξουν. Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν καταλληλοτέρων μεθόδων ἐργασίας ἐπιτυγχάνονται οἰκονομίαι εἰς τὰ ἔξοδα καὶ καλύτεραι ποιοτικαὶ καὶ ποσοτικαὶ ἀποδόσεις. Μία καλῶς μελετημένη μέθοδος καλλιεργείας θὰ ἀποδώσῃ πολὺν περισσοτέρας καὶ καλύτερους καρπούς ἀπὸ μίαν καλλιέργειαν ἀμελέτητον. Τὸ ἴδιον ἰσχύει διὰ μίαν ἀλιείαν, διὰ μίαν ἐκμετάλλευσιν ἐνὸς ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου, ἐνὸς μεταλλείου, μιᾶς ἀλυκῆς κλπ.

Κυριώτατον ὄριον εἰς τὰς δαπάνας παίζουν αἱ ἀμοιβαὶ τοῦ προσωπικοῦ. Ἐὰν μία ἰδιωτικὴ ἐπιχειρήσιν ἀπασχολεῖ περισσότερον προσωπικὸν ἀπὸ ὅτι τῆς χρειάζεται, ἐὰν ἔχη ἀργομισθους καὶ ἀργοσχόλους, ἐὰν μέρος τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀπολαμβάνει δυσαναλόγως πολλὰ, εἶναι ἀδύνατον νὰ προκόψῃ. Τὸ ἴδιον ἰσχύει καὶ διὰ μίαν χώραν μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τὴν χώραν τὸ προσωπικὸν τῆς εἶναι ὅλος ὁ δυνάμενος νὰ ἐργασθῆ πληθυσμὸς τῆς, πρέπει αὕτη ἐπομένως νὰ ἐξεύρῃ, νὰ δημιουργήσῃ ἐργασίαν δι' ὅλον τὸν πληθυσμὸν τῆς. Ὅταν ἓνα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ παραμένῃ ἀνεργον ἢ ἀσχολεῖται μὲ παρασιτικὰς ἐργασίας, τότε τοῦτο ζῆ εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου, ὑποβιβάζει δὲ οὕτω τὸν μέσον ὄρον τοῦ εἰσοδήματος καὶ συνεπῶς καὶ τὰς βιωτικὰς συνθήκας τοῦ συνόλου. Ὅταν ἓνα ἄλλο μέρος κερδίζει δυσαναλόγως πολλὰ, τότε ἐκεῖνο ἀπολαμβάνει εἰς βάρος τῶν ἄλλων.

Ὅταν μία βιομηχανικὴ ἐπιχειρήσιν ἔχει τακτικὴν ἀνάγκην ἐνὸς ὀρισμένου ὑλικοῦ, θὰ μελετήσῃ τὴν δυνατότητα τῆς παραγωγῆς τούτου διὰ τῶν ἰδίων τῆς μέσων καὶ ἐὰν ἐκ τῆς μελέτης προκύψῃ ὅτι θὰ τῆς κοστῆσῃ ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅτι τιμᾶται εἰς τὸ ἐμπόριον, τότε θὰ ἀποφασίσῃ ἀμέσως τὴν παρασκευὴν του διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας τῆς. Ἐὰν ὅμως δια-

θῆτη τὸ ἀπαιτούμενον προσωπικὸν καὶ τὰ μέσα, τότε θὰ τὸ παρασκευάσῃ ἔστω καὶ ἂν φαινομενικῶς τῆς στοιχίση ἀκριβώτερα, διότι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ ἐπιτύχη τὴν ἀποδοτικὴν ἐργασίαν ἐνὸς τμήματος τοῦ προσωπικοῦ τῆς τὸ ὁποῖον οὕτως ἢ ἄλλως θὰ ἐπληρώνετο, ἐπομένως εἰς τὴν πραγματικότητά θὰ δαπανῆται ἀπὸ τὸ ταμεῖον ὀλιγώτερα. Τὴν ἴδιαν σκέψιν πρέπει νὰ κάμῃ καὶ μία χώρα ποῦ ἔχει ἀνέργους. Τὰ ἡμερομίσθια δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζονται καθόλου· τὸ θὰ στοιχίση ἀκριβώτερα ἀπὸ ὅτι ἂν τὸ προϊόν αὐτὸ ἠδύνατο νὰ τὸ προμηθευθῆ εὐθηνότερα ἀπὸ μίαν ἄλλην χώραν δὲν ἔχει σημασίαν, διότι φαινομενικῶς μόνον εἶναι εὐθηνότερον ἐφ' ὅσον ἔχει καὶ διατρέφει ἤδη τὸ προσωπικὸν παῦ θὰ ἀπασχοληθῆ εἰς τὴν νέαν αὐτὴν ἐργασίαν. Εἰς μίαν χώραν αἱ ἀνάγκαι εἰς εἶδη εἶναι σχεδὸν ἀπεριόριστοι, ἐπομένως ἐφ' ὅσον ἔχει ἀνέργους πρέπει νὰ ἐπιδικῶν τὴν παραγωγὴν παντὸς χρησίμου προϊόντος καὶ τὴν ἐκτέλεσιν παντὸς ἔργου κοινῆς ὠφελείας διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἐργασίαν. Τότε μόνον ὅταν ὅλος ὁ δυνάμενος νὰ ἐργασθῆ πληθυσμὸς ἐργάζεται παραγωγικῶς, θὰ ἐπιτύχη ἐν τῷ συνόλῳ πραγματικὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐξ ἀμοιβῶν ἐργασίας προερχομένων δαπανῶν. Ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργαζομένων πρέπει νὰ εἶναι κατὰ τὸ δυνατόν καλύτερα, διότι τότε καὶ ὁ ἐργαζόμενος ἀποδίδει περισσότερον. Ἄλλωστε εἰς μίαν κλειστὴν οἰκονομίαν, ὅπως εἶναι μία χώρα, ἡ καλὴ ἀμοιβὴ τοῦ ἐργαζομένου, αὐξάνει τὴν ἀγοραστικὴν δυνατότητα τοῦτου, δημιουργεῖ ἐπιπλέον καὶ τὰς ἀπαιτούμενας εὐνοϊκὰς συνθήκας διὰ τὴν δημιουργίαν καὶ ἄλλων ἐργασιῶν καὶ παρέχει τὴν δυνατότητα εἰς τὸ Κράτος νὰ εἰσπράξῃ περισσότερους φόρους, νὰ ἀνταμείψῃ καλύτερον τοὺς κρατικούς ὑπαλλήλους καὶ νὰ ἐκτελέσῃ εὐχερέστερον τὰς ὑποχρεώσεις του τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν ὑγείαν, τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι οἱ φόροι δὲν δημιουργοῦν πλοῦτον, ἀλλὰ ἀντιθέτως διὰ νὰ εἰσπραχθοῦν προϋποθέτου τὴν ὑπαρξίν πλούτου.

Καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὸν τελευταῖον παράγοντα τὸν ἀφορῶντα τὰς τιμὰς πωλήσεως τῶν παραγομένων προϊόντων. Ταῦτα χωρίζονται εἰς δύο· τὰ προοριζόμενα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν καὶ τὰ διὰ τὴν ἐξωτερικὴν τοιαύτην. Καὶ διὰ τὰς δύο κατηγορίας πρέπει νὰ ἐπιδιωχθοῦν αἱ καλύτεραι δυναταὶ τιμαί. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καταναλισκόμενα προϊόντα, τούτων αἱ τιμαὶ ρυθμίζονται ἀπὸ τὴν διεθνή ἀγοράν, ὁ ἀσφαλέστερος δὲ τρόπος διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὰς καλύτερας δυνατὰς τιμὰς εἶναι ἡ ποιοτικὴ ὑπεροχὴ. Διὰ τὰ προϊόντα ἐσωτερικῆς καταναλώσεως, ἐπιβάλλεται ἐπίσης ἡ ἐπιδίωξις καλύτερων ποιοτήτων πρὸς ἀπόκτησιν καλύτερων τιμῶν. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν πρόκειται διὰ προϊόντα δυνάμενα νὰ παραχθοῦν ἀφθόνως εἰς τὴν χώραν, αἱ τιμαὶ ρυθμίζονται αὐτομάτως ἀπὸ τὴν προσφορὰν καὶ τὴν ζήτησιν, ἀπὸ τὰς τιμὰς παρεμφερῶν εἰδῶν. ἀπὸ τὰς τιμὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ κλπ. Ὅταν ὅμως πρόκειται περὶ προϊόντων μὴ παραγομένων εἰς ἐπαρκῆ ποσότητα καὶ ὁ παραγωγὸς κερδοσκοπῆ, τότε ἐναπόκειται εἰς τὸ Κράτος νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ ρυθμίσῃ

τὰς τιμὰς, ἀποβλέπον εἰς τὴν σκοπιμότητα τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. Εἰς ὠρισμένας τοιαύτας περιπτώσεις τὸ Κράτος ὄχι μόνον ἐπιτρέπει ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλει ὑψηλὰς τιμὰς διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ μίαν παραγωγὴν ἢ ὁποῖα δημιουργεῖ ἐργασίαν διὰ τὸν ἀνεργὸν πληθυσμὸν, βελτιώνει τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον καὶ ὑποβοηθεῖ τὴν δημιουργίαν νέων ἐργασιῶν. Πρέπει ὅμως νὰ καταστῆ γενικὴ ἰστίς ὅτι αἱ ὑψηλαὶ τιμαὶ εἶναι ἐκεῖνα ποῦ δημιουργοῦν νέας ἐργασίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ φθάνουν μέχρι τῆς δημιουργίας ἀθεμίτου κέρδους. Αἱ χαμηλαὶ τιμαὶ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἢ ἔνδειξις πτωχείας καὶ ἀφορητῆ στερήσεων καὶ ἀνεργίας.

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω προκύπτει σαφῶς ὅτι διὰ νὰ προσδεύσῃ μία χώρα πρέπει νὰ ἐξελιχθῆ τεχνικῶς. Διὰ τῆς τεχνικῆς ἐξελίξεως δημιουργεῖται περισσότερα ἐργασία, αὐξάνει ἡ ἀξία τῆς ἐργασίας καὶ ἡ καλὴ ἀμοιβὴ τοῦ ἐργαζομένου δημιουργεῖ ἀνάγκας περισσοτέρων ἀγαθῶν, μεγαλυτέραν οἰκονομικὴν κίνησιν μὲ ὅλας τὰς ἀγαθὰς συνεπείας τῆς. Ἡ πλήρης ἀξιοποίησις τῶν προϊόντων ἀπαιτεῖ συγκοινωνιακὰ μέσα, εὐθηνὴν ἐνέργειαν, εὐθηνὸν κεφάλαιον κλπ. συνεπῶς τὸ ἐπίσημον Κράτος, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως—χώρας ἐκπροσωπεῖ τὴν γενικὴν διοίκησιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἔχει ὑποχρεώσεις νὰ ἐνδιαφερθῆ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀπαιτουμένων ἔργων. Τὰ Κράτη ἐξοδεύουν σημαντικώτατον μέρος τοῦ προϋπολογισμοῦ των διὰ τὴν πολεμικὴν ἄμυναν τῆς χώρας, δὲν ἀποφασίζουσιν ὅμως νὰ ἐξοδεύουσιν ὅ,τι χρειάζεται διὰ τὴν εἰρηνικὴν ἄμυναν παρ' ὅλον ὅτι τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ καταστοῦν καὶ ἀποδοτικά. Αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὰ Κράτη διοικοῦνται κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ ἀνθρώπους ποῦ εἶναι μακρὰν τῆς τεχνικῆς καὶ ποῦ δὲν ἔχουν ἀντιληφθῆ ἀκόμη ποίας δυνατότητας παρέχει σήμερον ἡ τεχνικὴ διὰ τὴν αὐξήσιν τοῦ πλούτου τῆς χώρας καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν τῶν λαῶν.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι πρέπει τὸ ἐπίσημον Κράτος νὰ γίνῃ ἐπιχειρηματίας. Τὸ Κράτος πρέπει νὰ εἶναι ὁ γενικὸς ρυθμιστὴς καὶ καθοδηγητὴς Ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι τὰ Κράτη δὲν εἶναι οἱ καλύτεροι ἐπιχειρηματῆαι. Ὅπως δὲν εἶναι ἀκόμη ἀρκετὰ ὄριμα πρὸς τοῦτο. Ὑπάρχει ἄλλωστε ἡ κρατικὴ ὑποστήριξις, ἡ δυνατότης τῆς ἀναθέσεως ὠρισμένων τομέων εἰς αὐτονόμους ὀργανισμούς, εἰς συνεταιριστικὰ ὀργανώσεις κλπ. Ἄλλὰ εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ἐπιβάλλεται νὰ ἀναλάβῃ τὸ Κράτος τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένων μεγάλων ἔργων, τὰ ὁποῖα ὑπερβαίνουν τὴν δυναμικότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου, ἔχουν κοινωφελῆ χαρακτῆρα καὶ θὰ ἀποδώσουν τὰ κέρδη των εἰς μακρότερον χρονικὸν διάστημα. Τότε τὸ Κράτος δὲν ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἀποκομίσῃ ἄμεσα οἰκονομικὰ ὀφέλη, ἀλλὰ νὰ ὀφελήσῃ ἐμμέσως τὴν χώραν, νὰ αὐξήσῃ τὸν πλοῦτον τῆς καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἐργασίαν διὰ μεγαλύτερον ποσοστὸν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς. Τοιαῦτα ἔργα εἶναι τὰ συγκοινωνιακὰ, τὰ ἐγγειοβελτιωτικά, τὰ ἐξυγιαντικά, τὰ ἐνεργειακὰ καὶ ἴσως μερικαὶ μεγάλα βιομηχανία γενικωτέρας σημασίας.

Ὅπως ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι εἰς μίαν ἰδιωτικὴν
(*Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα ἀριθ. 10*)

Παρ' όλα όμως τὰ πλεονεκτήματα τῆς «προκατασκευῆς», όταν συγκρίνη κανεὶς τὸ σύστημα αὐτὸ μὲ τὰ προπολεμικὰ δὲν πρέπει νὰ παραβλέψη τὸ γεγονός ὅτι ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχει «προκατασκευή» καλῆς ποιότητος καὶ «προκατασκευή» κακῆς ποιότητος. Ποῖα θὰ εἶναι ἡ ἐξασφάλις τοῦ κόσμου διὰ τὰς ἐνώσεις πρὸς «θὰ κάνουν νερά», διὰ τοὺς σωλήνας, πού θὰ τρέχουν ἢ θὰ βουλώνουν, διὰ τίς πόρτες πού θὰ σκεβρώνουν καὶ δι' ὅλα τὰ ἄλλα ἐλαττώματα τοῦ «ψευδοκτησίματος»;

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσχερειῶν αὐτῶν ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ βιομηχανία ἐν στενῇ συνεργασίᾳ καθορίζουν τὸ ἐλάχιστον ὄριον ὡς πρὸς τὴν ποιότητα, πού θὰ ἐπιτρέπεται δι' ὅλα τὰ ἔξαρτήματα καὶ τὰ ὕλικα οἰκοδομῶν. Ἡ Περιφερειακὴ Οἰκοδομικὴ Ἐπιτροπὴ καθώρισε τοὺς ἀναγκαίους ὅρους, συμφώνως πρὸς τοὺς ὁποίους θὰ ἐπιτραπῇ τὸ κτίσιμον τῶν σπιτιῶν (σχέσις τρόπου κατασκευῆς, ὡς ἑξῆς:

Νὰ εἶναι κτισμένα στερεά. Νὰ μὴν ἔχουν ὑγρασία. Νὰ ἔχουν μονώσεις διὰ τὸ ψῦχος, τὴν ζέσθη καὶ τὸν ἥχο. Νὰ ἔχουν προφυλάξεις ἐναντίον τῆς πυρκαϊᾶς. Νὰ εἶναι εὐκολοί ἢ συντήρησίς των. Νὰ μὴν ὑπάρχουν, τέλος, μέσα διαδόσεως μικροβίων καὶ συσσωρεύσεως ἀκαθαρσιῶν.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀνωτέρω, πρόκειται νὰ τεθοῦν καὶ ἄλλοι ὅροι, πού θὰ ἔχουν κυρίως σχέσις μὲ τὴν «προκατασκευὴ» καὶ θὰ εἶναι οἱ ἑξῆς:

Νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ὁμαδικὴ παραγωγή. Ἡ κάθε μονὰς νὰ δύναται νὰ προσαρμόζῃ τὸ σχέδιόν της συμφώνως πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας ἐπιθυμίας τοῦ ἰδιοκτῆτου. Νὰ γίνεται ὅσο τὸ δυνατόν περισσοτέρα ἐργασία εἰς τὰ ἐργοστάσια. Τὰ ἔξαρτήματα νὰ εἶναι ἑλαφρὰ διὰ νὰ διευκολύνωνται αἱ μεταφοραί. Ἡ συναρμολόγησις των νὰ εἶναι εὐκολοί καὶ ἀπλῆ. Ἡ ἀρχικὴ τιμὴ καὶ ἡ συντήρησις τῶν σπιτιῶν νὰ εἶναι εὐθηνή. Καί, τέλος, τὸ ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον νὰ εἶναι καὶ καλὸν ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως καὶ εὐπαρουσίαστον.

I. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΚΛΩΣΤΩΝ

"ΚΙΒΑΡΑ., "ΔΡΕΠΑΝΙ., "Α.Β.С., "ΤΑΥΡΟΣ., "С.С.С.,

Ἔτος ἰδρύσεως 1930

Γραφεῖα: Ἐρμού 118 τηλ. 29.514

Ἐργοστάσιον: Ἐρμού 133 τηλ. 22.283

" Σαρρῆ 11 τηλ. 34.376

Προϊόντα: Κουβαρίστρα γλασέ 100, 200, 1000, 2400 ὀαρδῶν.

Χρωματίζονται κλωσταὶ κεντήματος, τρυπώματος, ραφῆς, μανταρίματος, εἰς 400 χρωματισμοὺς

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα ἀριθ. 8)

ἐπιχειρήσιν ἔχουν ὑποχρέωσιν εἰς ἐργασίαν, τὴν ἰδίαν ὑποχρέωσιν, πρὸς παραγωγικὴν ἐργασίαν, ἀφῆλμον διὰ τὸ σύνολον, ἔχουν καὶ ὅλα τὰ δυνάμενα νὰ ἐργασθοῦν ἄτομα μιᾶς χώρας. Μὲ τὴν ἰδίαν ἀναλογίαν, ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι πρέπει νὰ φροντίζουν διὰ τὴν καλύτεραν δυνατὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας των. Ἐὰν ὁ γεωργὸς ἀμελῇ τὴν καλλιέργειάν του καὶ δὲν τοῦ ἀποδίδῃ ὅ,τι πρέπει, τότε δὲν ζημιώνεται ὁ ἴδιος ἀλλὰ τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Ἐὰν ὁ βιομήχανος ἀδιαφορῇ διὰ τὰς ἀπωλείας εἰς τὴν κατεργασίαν, τὰς ἀπωλείας αὐτὰς τὰς πληρώνει ὅλη ἡ χώρα καὶ χάνονται. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον αἱ ἀπώλειαι αὐταὶ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ προσφερθοῦν ἀφθονώτερα καὶ εὐθηνότερα.

Μὲ τὴν τάσιν πρὸς ἐξοικονόμησιν συναλλάγματος καὶ πρὸς παροχὴν ἐργασίας αἱ χώραι δὲν πρέπει νὰ ἀποβλέπουν εἰς τὴν αὐτάρκειαν ὑπὸ τὴν ἔνοιαν πού ἐφηρομόσθη αὕτη εἰς τὰ ὀλοκληρωτικὰ Κράτη, διότι τοῦτο καταντᾷ εἰς τὸ τέλος καταστρεπτικόν. Θὰ προτιμηθῇ ἡ παραγωγή τῶν προϊόντων ἐκείνων πού προσαρμόζονται καλύτερον πρὸς τὰς τοπικὰς συνθήκας, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον ἔχει ἀνέργους, θὰ ἐπεκτείνῃ τὴν παραγωγὴν καὶ εἰς πᾶν ἄλλο προϊόν χρησίμον εἴτε εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἴτε ὡς μέσον ἀνταλλαγῆς. Καὶ ἐὰν δὲν διαθέτῃ εἰς τὸ Ἐσωτερικὸν τὰς ἀπαιτουμένας πρώτας ὕλας θὰ τὰς προμηθευθῇ ἀπὸ τὸ Ἐξωτερικὸν διὰ νὰ τὰς μεταβάλλῃ, μὲ τὴν ἐργασίαν τοῦ πληθυσμοῦ της, εἰς χρήσιμα προϊόντα.

Ὅσαίς ἀνακινεῖται εἰς μίαν χώραν ζήτημα ἐκτέλεσεως μεγάλων καὶ πολυδαπάνων παραγωγικῶν ἐργῶν δημιουργεῖται πάντοτε τὸ πρόβλημα τῆς ἐξευρέσεως τῶν ἀπαιτηθησομένων κεφαλαίων. Ὄταν δημιουργητῆ μία μεγάλη ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις, π.χ. μία ἀνώνυμος βιομηχανικὴ ἔταιρεία, δανεῖζεται χρήματα διὰ τῆς ἐκδόσεως μετοχῶν. Οἱ μέτοχοι τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ἔχουν ἀντίκρουσμα διὰ τὰ χρήματά των οὔτε χρυσόν, οὔτε ἐγκαταστάσεις, οὔτε καὶ ὕλικα τόσα ὥστε νὰ καλύπτουν ὅσα κατέβαλον. Τὸ οὐσιωδέστερον ἀντίκρουσμά των εἶναι ἡ ἐργασία ἐκείνων πρὸς τοὺς ὁποίους ἐνεπιστεύθησαν καὶ αὕτη ἀξιοποιεῖ τὰ χρήματά των καὶ δημιουργεῖ νέον πλοῦτον. Αἱ ἴδιαι σκέψεις πρέπει νὰ ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν μεγάλην ἐπιχείρησιν πού ἀποτελεῖ ἡ χώρα. Δὲν εἶναι ἀνάγκη τὸ Κράτος νὰ ἔχη ἀντίκρουσμα χρυσοῦ· τὸ ἀντίκρουσμα θὰ εἶναι ἡ παραγωγικὴ ἐργασία πού θὰ ἐπιφέρει αἰτίησιν τοῦ πλοῦτον.

Ἡ ὁμοίότης μεταξὺ μιᾶς ἐπιχειρήσεως καὶ μιᾶς χώρας φθάνει καὶ μέχρι τοῦ τέλους. Ἐὰν μία ἐπιχείρησις δὲν ἐργάζεται καλὰ εἶναι καταδικασμένη νὰ ἀποτύχῃ καὶ νὰ καταστραφῇ. Ἐὰν μία χώρα δὲν ἐργάζεται καλὰ, δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ της, τότε δὲν καταστρέφεται μόνον οἰκονομικῶς. Μία χώρα εἶναι τότε μόνον ἐλευθέρω ὅταν ἔχη ἐπιλύσει κατὰ τρόπον ἀσφαλῆ τὰ ζωτικὰ της προβλήματα διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ μέλλον. Ἐὰν δὲν ἔχη κατορθώσει τοῦτο, τότε ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ χάσῃ καὶ τὴν ἐλευθερίαν της.

ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΙΣΤΑΣ